

Modul 2: Profesjonsfaglig digital kompetanse

Fagsamling 5: Utvikling av profesjonsfaglig digital kompetanse

Dette er informasjon om nettressursen *Barnehagens digitale praksis* til deg/dere som skal lede arbeidet i kollegiet. Her finner du en oversikt over innholdet i ressursen og forslag til hvordan det er tenkt at arbeidet kan gjennomføres.

Mål for fagsamlingen:

Å kartlegge personalets profesjonsfaglige digitale kompetanse, og finne ut av hvordan man kan utvikle denne kompetansen videre.

Utstyr og forberedelse

- Last ned og skriv ut skjemaet: Seigmanntreet (alle skal ha et hver)
- Forbered en digital presentasjon av TPACK-modellen (PowerPoint eller Prezi) til erfaringsutvekslingen hvor du henter inn og plasserer personalets samlede refleksjoner om modellen fra gruppearbeidet i fagsamling 4. Dere skulle diskutere og plassere deres egen kunnskap og erfaringer inn i modellens tre komponenter. Her kan du eventuelt skrive inn stikkordene fra komponentene i en digital delingsplattform for å få en grafisk framstilling.
- Forbered en problemstilling/kort tekst som kan brukes for å løfte fram elementer fra refleksjonsnotatene i en digital delingsplattform. Forslag til tekst/problemstilling: Hvordan kan din egen og avdelingens digitale praksis sees i lys av komponentene teknologisk kunnskap, pedagogisk kunnskap og fagområdekunnskap fra TPACK-modellen?
- Hvis dere velger å gjøre erfaringsutvekslingen analogt: Last ned og skriv ut notatark til bruk i deling av refleksjoner fra erfaringsutvekslingen.
- Last ned og skriv ut skjemaet med de fire ulike typene til Bølgen. Et skjema til hver gruppe.
- Forbered en digital delingsplattform til oppsummering av arbeid med Seigmanntreet. Forslag til tekst/problemstilling: Bli enige om noen sammenfallende eller oppsiktsvekkende punkter fra gruppesamtalen som dere skriver inn i stikkordsform. Eller: Hvilke tanker har du om din egen digitale praksis og kompetanse? Skriv noen stikkord. Ved bruk av den siste problemstillingen passer det best om alle skriver inn individuelt.

Gjennomføring av fagsamling

1. Erfaringsutveksling fra fagsamling 4: Personalet sitter i mindre grupper på 3-5 personer. Den som leder fagsamlinga, starter med å presentere TPACK-modellen hvor personalets stikkord fra forrige fagsamling er plassert inn i. Still deretter spørsmålene: Hvem kan være ressurspersoner? Hvem kan bidra med hva? Spørsmålene brukes som en innledning til erfaringsutvekslingen. Be de ansatte å ta frem refleksjonsnotat fra oppdraget fra fagsamling 4. I dette notatet skulle dere løfte fram deres egen og avdelingens digitale praksis i lys

av komponentene fra modellen. Bruk refleksjonsnotatet som støtte i diskusjonen av de to spørsmålene. Bli enige om hvem på gruppa/avdelinga/enheten som kan være ressurspersoner, hvem som kan bidra med hva i barnehagens digitale praksis. Bruk en digital delingsplattform eller et notatark fra hver gruppe for å hente inn navn på ressurspersoner og hva de kan bidra med, og for å løfte fram elementer fra refleksjonsnotatene. Samle inn refleksjonsnotatene for videre arbeid i modul 5.

2. Se fagfilmen: Personalets profesjonsfaglige digitale kompetanse. Løft frem umiddelbare tanker i personalgruppa etter filmen.
3. Les fagteksten Utvikling av personalets profesjonsfaglige digitale kompetanse individuelt eller i fellesskap.
4. Gruppearbeid del 1: Del personalet i mindre grupper på 3-5 personer. Bruk tekstutdraget Kunnskaper om holdninger til digital praksis i barnehagen med inndelingen av ulike typer: Ildsjel, Entusiast, Repeterer, Bekymret som utgangspunkt for refleksjonsoppgaven. Diskuter om dere kjenner igjen disse typene i eget personal. Teksten er hentet fra Bølgen (2018). Digital praksis i barnehagen (s. 64-66). Skriv stikkord i skjemaet over de fire typene. Still spørsmålet: Hvordan kommer disse ulike typene fram i vår barnehage? Gjennomfør en rask muntlig oppsummering i plenum før dere starter med neste del av gruppearbeidet. Samle inn skjemaene for videre arbeid i modul 5.
5. Gruppearbeid del 2 organisert som IGP med utfylling av Seigmann-tre-skjema: Individuelt: Alle skal fylle ut et eget Seigmann-tre-skjema. Her skal hver enkelt plassere seg selv ved å ringe rundt den seigmannen de selv mener at de er akkurat nå. De ulike seigmennene representerer den enkeltes opplevelse av egen kunnskap, trygghet og mestring ved pedagogisk bruk av digitale verktøy sammen med barn. Hvor befinner hver enkelt ansatt seg på treet når det gjelder sin egen digitale praksis i barnehagen? De skal skrive en begrunnelse på hvorfor de plasserer seg slik de gjør. Skriv på baksiden av skjemaet (navn, dato og begrunnelse for plassering i treet).

Gruppe:

Snakk med sidemannen eller gruppa dere sitter i. Forklar hvorfor dere plasserer dere slik dere gjør. Snakk sammen om egen digital praksis og kompetanse. Bli enige om noen sammenfallende eller oppsiktsvekkende punkter fra gruppa som dere vil dele med de andre kollegaene i barnehagen. Dette kan besvares individuelt eller gruppevis (se forberedelser over).

Plenum:

En fra gruppa deler gruppas stikkord/refleksjoner muntlig eller dere bruker en digital delingsplattform hvor gruppene eller hver enkelt skriver inn stikkord fra gruppesamtalen. Samle inn skjemaene slik at dere kan ta de fram i arbeidet i modul 5 der dere skal gjennomføre samme oppgave en gang til.

6. Oppdrag til utprøving i praksis: Gå igjennom og forklar oppdraget for personalet. I dette oppdraget skal hver enkelt sette søkelys på seg selv og sin egen digitale praksis sammen med barn. Planlegg en enkel aktivitet hvor dere tar i bruk digitale verktøy. Gjenta denne aktiviteten minst 3 ganger før neste fagsamling. Skriv en kort praksisfortelling fra gjennomføringene. Ha søkelys på din rolle i alle fasene av aktiviteten og hvordan du ser på deg selv med utgangspunkt i Bølgans fire ulike typer: Ildsjel, Entusiast, Repeterer, Bekymret. Svar på følgende spørsmål i etterkant av praksisfortellingen: Hvem er du når du gjennomfører en aktivitet hvor du bruker digitale verktøy/teknologi sammen med barna? Ta med praksisfortellingen med svar på spørsmålet til erfaringsutvekslingen i fagsamling 6 i modul 3.

Sentrale prinsipper for praksisfortellinger som metode

En praksisfortelling er ikke det samme som en observasjon. En praksisfortelling er en beskrivelse av en situasjon som man kan reflektere rundt. Selve fortellingen skal være en illustrasjon på noe som er sant og ekte, og den må være sannsynlig. Det vil si den må være gjenkjennelig i barnehagesektoren. Fortellingen kan være fiktiv, basert på en observasjon av en typisk hendelse fra barnehagehverdagen. Ut fra det man har sett, konstruerer man så en begynnelse, et høydepunkt og en slutt for å beskrive den opprinnelige situasjonen fortellingen gjenspeiler.

Tips til arbeid med praksisfortellinger:

- Skriv korte fortellinger eller sekvenser
- Bruk fiktive navn i fortellingen
- Ikke skriv i jeg-person, bruk fiktive navn for å skape distanse
- Prøv å bytt kjønn på barna i fortellingen. Hvordan påvirker det refleksjonene?
- Ha fokus på hvordan hendelsen foregikk, vær åpen i beskrivelsene (ansiktsuttrykk, kroppsspråk og direkte tale mm.)
- Unngå adjektiver som beskriver og fortolker
- Ha det kompetente barnet i fokus, løft fram barnets mestring og opplevelser

Hvorfor jobbe med praksisfortellinger?

Ved å skrive praksisfortellinger åpnes det opp for nye, alternative og mer nyanserte tolkninger av barn, ansatte eller foreldre. Desto rikere skildringer gjøres, desto mer nyansert forståelsesramme får vi å jobbe med. Praksisfortellinger har verdi i det pedagogiske arbeidet fordi de berører ansattes verdier, holdninger og praksis, og de retter oppmerksomhet mot temaer som er gjenkjennbar for aktører innenfor barnehagefeltet.

Dette er også en god måte få med alle ansatte i utviklingsarbeidet på, samt å bygge opp en reflekterende kultur rundt praksisfortellinger.

I barnehagebasert kompetanseutvikling kan det å bygge kompetanse knyttet til skriftliggjøring av praksisfortellinger kan gjøre arbeidet i barnehagen mer systematisk. Det kan også synliggjøre selve refleksjonsprosessen om innholdet i fortellingene på en mer hensiktsmessig måte for alle ansatte. Gjennom å fortelle om egne erfaringer blir ansatte bedre kjent med

seg selv, barn og medarbeidere. Skriftliggjøring medfører at det skjer en annen type bevisstgjøring og erkjennelse enn ved muntlige formidling.

Å arbeide med samme praksisfortelling flere ganger kan gi økt bevisstgjøring av egen praksis, den fortolkes på nytt og gir grunnlag for nye perspektiver og refleksjoner fordi den er skriftliggjort. Bevisstgjøringen kommer til syne i vurderingen eller refleksjonene i etterkant av nedskrivningen, men også gjennom selve erfaringsdelingen. Personalet modeller for hverandre, og det forplikter og ufarliggjør vurderingsarbeidet.

Bearbeidelse av praksisfortellinger

Dere kan for eksempel løfte fram en fortelling som dere diskuterer på egen avdeling eller med andre kollegaer på enheten. Det er sentralt å ha fokus på hva, hvordan og hvorfor ting ble som de ble. En annen måte å gjøre dette på kan være å la en fra personalet presentere sin egen tekst, før dere andre stiller gode/åpne spørsmål som kan lede til mer refleksjon omkring temaet eller området som løftes fram i fortellingen. Dere kan også dele inn selve lesingen av fortellingen hvor dere jobber sammen tre og tre. Der den ene representerer barnet i fortellingen, en er den voksne og en er observatør (som ser det hele utenfra). Still følgende spørsmål: Hvordan opplever barnet situasjonen? Hvordan opplever den voksne situasjonen? Hvordan oppleves dette sett utenfra? Rollene må da fordeles før lesingen.

Det er med andre ord mange måter å jobbe med eller å bearbeide praksisfortellinger på. Her kan dere velge selv hvordan dere vil gjøre det, og bruk gjerne andre måter enn de skisserte eksemplene her.